

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

Quis modus seruandus sit in adiuratione Dæmonis. punct. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

Qui adiurari & adiurari possunt.

SUMMARIUM.

- 1 Omnis creatura intellectualis prestare potest adiurationem.
- 2 Non omnibus datum est, adiurare solemniter, sed gradu exercitiae insignitis.
- 3 Sola creatura intellectualis adiurari potest.
- 4 Quorum comparatione adiuratio deprecatoria vel imperativa facienda est.
- 5 Qualiter creatura irrationalis adiuretur.
- 6 Per se mortale est creaturas irracionales adiurare directe.
- 7 Aliquando irracionales adiurari non obsecratione, nec imperio morali, sed physico debet tamen adiuratus cognoscere, se supernaturalis virtute praeditum esse.

1. **C**eterum est omnem creaturam intellectualem, & solam illam prestare posse adiurationem. Quia quilibet illarum confertur Deum vel sanctos potest. Et nulla alia. In primis Deus ipse contestationem sui nominis, & sanctorum mouere creaturas potest ad aliquid faciendum, & consequenter potest adiurare. Idem est de Angelis, sanctis hominibus, & daemonibus. Omnes namque representant alius nomen Dei, & sanctorum possunt, ut illius amore, vel timore moueantur ad aliquid faciendum.

2. Aduerto tamen; adiurare solemniter, non omnibus datum esse, sed solum ministris ab Ecclesia consecratis: quales sunt insigniti gradu exercitiae. Nam licet alij possint daemones adiurare, sed non publice, & solemniter; & qualiter ministri consecrati praestant. Sed priuatum, & per fidem in Christum, & eius sanctissimi nominis inuocationem; tametsi exorcismos Ecclesiae recitet. Suar. lib. 4. cap. 2. n. 10. Sanch. lib. 2. summa cap. 42. num. 18.

3. Deinde euidenter est omnem creaturam intellectualem & solam illam adiurari posse. Priorem partem proba discurrendo breuiter per omnes creaturas intellectuales. Deus enim, & per ipsum & per sanctos adiurari potest; quatenus inuocato eius nomine & sanctorum meritis ab ipso beneficia petis. Est enim illa petitio, & oratio: quatenus est rei honesta supplex postulatio: adiuratio; quatenus illa inuocatione mouere Deum ad concessionem petiti intendis. Neque obstat, Deum à seipso non esse distinctum, quominus possit sui inuocatione & representatione moueri, ad concedendum. Omnia enim propter semetipsum operatus est Dominus; quid mirum, si representata eius bonitate moueatur efficacius ad concedendum. Quia efficacius petimus, & postulamus. Angelos verò & homines clarum est adiurari posse. Siquidem representatione Dei & sanctorum moueri possunt, ad praestandum postulatam, vel imperatum. Solum de daemonibus, & damnatis est difficultas; qua ratione possint adiurari; eo quod nec amore, nec timore Dei moueantur; sed omnia ex odio operentur. Sed omnino dicendum est, adiurari quatenus contestatione diuini nominis, cuiusque virtute coacti praestant, quae sibi imperantur. Probaturque potest ex exorcismis Ecclesiae ad hunc effectum institutis. At quia non amore virtutis, nec voluntarie praestans propria adiuratio non est; sed quandam cum adiuratione similitudinem habet. Vt bene notauit Valent. 2. 2. diff. 6. q. 8. punct. 2. Sanch. lib. 2. cap. 42. num. 15.

4. Sed quia duplicem diximus esse adiurationem, deprecatoriam & imperatoriam, est aduertendum: imperatoriam nunquam fieri posse nisi comparatione subditorum; & in his, in quibus adiurandi subduntur, aliud nomen Dei inique assumetur, ad imperandum, quod imperari nulla ratione potest; ac proinde esset peccatum non solum iniustitiae contra proximum, & eo quod diuinum nomen vsurpetur ad praedictam vim & iniustitiam inferendam. Sic Suarez tom. 2. de religione lib. 4. de adiuratione cap. 4. num. 12. Sanch. lib. 2. summa. cap. 42. num. 23. Quapropter Deus nunquam adiurari potest imperando, sed obsecrando. Quia est suprema potestas nemini subiecta. Econtra verò ipse neminem adiurare potest obsecratione, sed imperio. Angeli verò sancti & viatores adiurari inuicem possunt, sed obsecratione, non imperio; nisi in aliquo casu iustificationem, & potestatem ad imperandum habeant. Tandem daemones adiurari possunt ad hominibus, non obsecratione, sed imperio absoluto, & efficaci; quae omnia per se sunt manifesta.

5. Dixi solum creaturam intellectualem adiurari posse Quia in electa carenti representationi nihil potest, cuius representatione moueatur. Sic omnes Doctores. Quapropter cum sal, & aqua exorcizantur, non ipsa, sed Deus, & daemones adiurantur,

Deus; vt in eorum vsu assistat, fauorem praestans. Daemones, vt fugiat, & à nocendo desinat. Et idem est, cum adiurantur nubes, grandines locustae, aliaque nocentia. Non enim per se haec adiurantur. Quia adiurationis capaces non sunt, sed Deus ipse adiuratur, ne illa nocentia permittat, & daemones adiuratur, illis vtendo nobis noceat. Sic Sanctus Thomas 2. 2. q. 90. art. 3. Valent. diff. 6. q. 8. punct. 2. ad finem. Sanch. lib. 2. cap. 42. num. 38. Lessius lib. 2. cap. 42. dub. 13. n. 72. Suar. tom. 2. de Religione lib. 4. cap. 1. n. 12. & 13. Bonacina diff. 4. quest. 1. punct. ult. num. 3.

6. Quod autem peccatum sit, has creaturas irracionales adiurare per se, & directo sermone ad ipsas, quasi ipsa nobis nocerent? Non constat inter Doctores. Mihi probabilius est, per se mortale esse. Quia grauis videtur esse irreuerentia, exorcismos Ecclesiae, aliaque diuina verba applicae frustra, vanè, & inutiliter, & rei omnino incapaci. Regulariter culpam venialem non excedit ob simplicitatem adiutantis. Bonacina & Sanchez supra. A mortali vero nunquam excusarem ad vsu aliquibus locis introductum, has creaturas irracionales adiurandi. Vocantur enim ad iudicium simul cum plebe cui nocent, & constituto ex vtraque parte procuratore, & aduocato, accusantur; iudices recipiunt accusationes, defensionem; ac tandem auditis rationibus ex vtraque parte excommunicantur, & anathematizantur. Quod certe ridiculum est, & omnino superstitiosum. Siquidem indicatur ipsas creaturas irracionales capaces esse iudicij. Si autem pugna, & controuersia non cum ipsis irracionabilibus, sed cum daemionibus, qui praesuntur illa mouere, ageretur; vanum etiam est, & superstitiosum. Non enim accusatio, excommunicatio, aut sententia in illos effectum habere potest. Praeterquam quod saepe non à daemone, sed à Deo haec irracionabilia mouentur, & hominibus nocent, vel in poenam peccati commissi, vel ad eorum correctionem, vel ad alios fines à diuina providentia praedictos. Neque obstat, aliquando illa irracionabilia sententiae lae obediunt. Quia forte id daemones praestant, vt haec superstitiosa, & vana hominibus efficacius persuadeat. Sic Sorus lib. 5. de iustitia quest. 12. art. 2. sine & lib. 8. quest. 3. art. 3. sine. Nauarrus lib. 5. consilio. tit. de sententia excommunicationis consilio 2. per totum in 2. editione Valent. 2. 2. diff. 6. quest. 8. punct. 2. sine. Sanch. lib. 2. summa. c. 42. n. 39.

7. Aduerto tamen; aliquos supernaturali virtute praeditos haec irracionabilia adiurare non obsecratione, neque imperio morali, sed physico & efficaci. Sicut enim Christus dominus propria virtute imperauit ventis, & mari, & facta est tranquillitas; ita eius serui virtute ab illo accepta his imperare possunt. Suar. tom. 2. de Religione lib. 4. cap. 2. num. 14. Sed qualiter constare possit; an virtute diuina; an ope daemionis haec praestentur; cum de superstitione instituo sermonem lae explicio.

PUNCTUM IV.

Quis modus seruandus sit in adiuratione daemionis?

SUMMARIUM.

- 1 Quae conditiones seruandae sunt in hac adiuratione ut licita sit.
- 2 Daemones non sunt obsecrandi, sed imperandi, & oburgandi, neque ad alium finem nisi ad eum, qui est à Christo praedictus, & à legitimo ministro.
- 3 Non potest daemones aliud imperari nisi vt à nocendo desinat.
- 4 Proponitur quaedam obiectio.
- 5 Quae possunt daemones praecipere, & interrogari, vt respondeant.
- 6 Quae sunt vana, inutilia & forte nocua nequaquam interrogari possunt.
- 7 An vnam, vel alteram rem vanam ex curiositate interrogare, sit mortale? Negant plures.
- 8 Verius est esse mortale.
- 9 Non licet petere à Daemone superiore, vt inferiorem de corpore pellat.
- 10 Quid si daemones superior simul cum inferiori in corpore hominis assistat?
- 11 Licitum est à daemone in corpore humano existente petere sequi sui egressum.
- 12 Qualiter liceat adiutori amandare daemones in infernum, vel in desertum l. cum.
- 13 Qualiter liceat auertere daemones offerenti egressum ex homine, si permittatur in alium ingredi.
- 14 Licet conuincere daemones petenti ne relegatur in infernum, neue nouis cruciatibus affligatur.

- 15 Qualiter liceat vexare energumenum flagellis, debonestare opprobriis.
 16 Quae medicamenta energumeno applicari possunt.
 17 Vno dæmone expulso frequenter omnes expellantur, sed non ex necessitate.
 18 Non habet ex necessitate determinatam corporis partem qua egrediatur.
 19 Exorcismi Ecclesiae non habent virtutem insallibilem pellendi dæmonem, sed quando fuerit conueniens.
 20 Qualiter dæmon in dæmonico assistat, & in illum habeat potestatem.

Frequenter Dæmones adiurantur tam priuatim quam solemniter. Vt autem hæc adiuratio absque periculo erroris fiat, seruandæ sunt sequentes conditiones. Primæ obsecratione sed imperio, & oburgatione adiuratio fiat ad obtinendum finem à Christo præordinatum. Tertio; vt à legitimo ministro procedat. His ergo conditionibus seruatis adiuratio licita & honesta erit proxi Ecclesiæ vltus confirmat. Expendo singula.

1. Primò debes adiurando dæmonem, imperare, & oburgare, non obsecrare. Obsecrare namque est, societatem cum illo habere, openbùque illius malignis communicare, & quasi te illi subicere. Quod omnino est prohibitum. Item dæmon nihil sponte facit nisi in odium Dei, & quod credit in tui perniciem cessurum fore. Ergo nulla ratione licet petere, quod ita iniquè præstandum est, & tibi præiudicare potest. Sic Diuus Thomas 2. 2. quæst. 90. art. 2. & ibi Caietanus art. 1. Sotus lib. 8. de iustitia quæst. 3. art. 2. Lessius lib. 2. cap. 42. dub. 13. num. 70. & 71. Suar. tom. 2. de Religione lib. 4. de adiuratione c. 1. num. 8. & 9. Valent. 2. 2. disp. 6. quæst. 8. punct. 2. quæst. 2. Sanch. lib. 2. sum. c. 42. num. 19.

Secundò adiurandi sunt dæmones, ad finem tamen à Christo præordinatum. Sic Doctores supra relati. Ratio est manifesta. Nam si ad alium effectum adiurantur, cum ille effectus obtineri non possit virtute & potestate naturali adiurantis vt de se constat; neque etiam virtute diuina à Christo accepta vt suppono, inferat sane, ab ipso dæmone esse obtinendum. Quod est iniquum.

Tertio adiurandi sunt à legitimo ministro. Et quidem si iuxta formam ab Ecclesiâ præscriptam adiurentur publicè & solemniter; solis exorcistis datum est: si priuatim; omnibus est concessum. Vt supra diximus.

3. Ex his inferitur, te non posse aliquid aliud dæmoni imperare, nisi, vt à nocendo desistas. Quia in sacra scriptura ad solum hunc effectum inuenitur, reliquisse Christum in sua Ecclesiâ potestatem supra spiritus malignos; vt constat ex illo Marci ultimo. In nomine meo dæmonia eiciunt, & Luca 10. Dedi vobis potestatem calcandi supra serpentes, &c. Neque astruenda est potestas sine fundamento. Sic Suarez, Lessius, Sanch. Valent. & alij supra.

4. Dices: plures Sanctissimi viri exorcizando dæmones residentes in humanis corporibus actiones aliquas alienas ab expulsionione imperant, pluresque interrogationes faciunt, quæ non videntur ad expulsionionem conducere. Ergo non sola potestas ad expellendos calcandòsque dæmones, Ecclesiæ relicta est.

5. Ex solutione huius obiectionis pendet perfecta huius adiurationis intelligentia. Concedo aliquos vicos sanctissimos dæmonibus obsequia præcipisse ab expulsionione distincta; cecidit tamen in eorum confusione, & proximorum vtilitatem. Sed hoc speciali instinctu Spiritus sancti ob virtutem supernaturalem quam habebant à Deo communicatam, vt fuit communicata S. Antonio primo Eremitarum parenti. Seclusa ergo potestate nemini licet, aliud dæmonibus imperare, quam vt à nocendo desistant, & quæ ad hunc finem consequendum apta esse videntur. Concesso namque sine, & media censentur concessa. Sic Syluester verbo *adiuratio* q. 5. Valent. 2. 2. disp. 6. quæst. 8. punct. 2. vers. ad secundum respondeo. Lessius lib. 2. c. 42. dub. 15. n. 17. Sanch. lib. 2. c. 42. n. 23. Vnde licebit dæmoni præcipere, vt manifestet, quod nomen habet; tum vt adiuratio ad eum directè dirigatur; tum vt expulsio clarius eluceat. Item quæ causa fuerit sui in hominem ingressus; quia illa remota fortè egredietur, vt omnes præcipiantur exire. Syluester Lessius & Sanchez supra.

6. Alia autem vana & inutilia & fortè nocua; quæque ad expulsionionem non conducunt, culpa est à dæmone interrogare. Quia ad ea interroganda non est data exorcistis potestas. An verò hoc semper sit graue peccatum, non ita certum est. Et quidem in aliquibus casibus indubitarum est, graue esse peccatum. Primò: si ex interrogatione aliquod occultum peccatum proximi timetur manifestandum. Quia dare occasionem absque necessitate, vt proximus infametur, iniustum est. Secundò: si interrogations etiam vanarum rerum & inutilium multiplices. Quia adest periculum, quod dæmon iis interrogationibus aliquos errores miscet; & præcipit, quia

est signum amicitiae absque necessitate cum dæmone longè miscere sermones. Tertio: si adit finis addicendi; quia est dæmonis honoratio cum velle habere magistrum. Quod à fortiori procedit; si certam fidem eius responsi concedas. Nam licet dæmoni fides dari possit in iis, quæ exorcistis Ecclesiæ coactus manifestat; secus in alijs, quæ ipse sponte dicit. Quarta: si deprecatur, & non imperat; interrogos. Quia interrogatio deprecatoria est signum amicitiae. Sic docet Sanchez alijs relatis lib. 2. sum. c. 42. n. 25. Bonac. tom. 2. disp. 4. quæst. 3. punct. vlt. n. 9.

7. Verum ex leuitate & curiositate vnam vel alteram rem vanam interrogare non deprecando, sed imperando, neque fidem certam adhibendo plures grauissimè Doctores censent, non excedere culpam venialem. Sic Syluester verbo *adiuratio* q. 5. in fine, & quæst. 7. Caietanus 2. 2. q. 90. art. 1. ad finem Sot. lib. 8. de iustitia q. 3. art. 2. circa solutionem ad secundum. Nauatrus sum. cap. 12. n. 28. Valent. 2. 2. disp. 6. quæst. 8. punct. 2. circa finem vers. ad tertium. Suar. tom. 2. de Religione lib. 4. de adiuratione c. 2. n. 9. fine. Lessius lib. 2. cap. 42. dub. 13. n. 71. Sanch. lib. 2. sum. c. 42. n. 25. Bonacina num. 25. Bonacina dicto tom. 2. disp. 4. q. 1. punct. vlt. n. 9. Ratio est: Quia hæc interrogatio non videtur norabile signum benevolentiae, & amicitiae cum dæmone. Idem quod dictum est de vana interrogatione affirmat Caietanus 2. 2. art. 1. ad finem, & Armilla verbo *inuoctio* n. 20. & Sanch. n. 25 in fine. Dicendum esse de petitione alicuius vni operis præstandi à dæmone, vt exorcista impetret dæmoni in energumeno existenti, vt moueat lapidem, aliudve vanum faciat.

8. Ceterum verius existimo; per se loquendo quamlibet interrogationem, quæ ad expulsionionem non conducit, quamlibetque petitionem vni operis præstandi, mortale peccatum esse. Quia hæc petere non potes imperio, sed deprecatione. Non enim habes potestatem compellendi dæmonem, hoc præstare. Quia non habes potestatem naturalem, vt de se constat. Nulla enim humana potestas ei comparari potest. Neque etiam habes potestatem à Christo acceptam; qui solum ad expulsionionem, & conuersionem dæmonis eam concessit. Ergo non imperio, sed deprecatione petis; tamen si verbis imperationis vtaris. Petere autem deprecando ipsemet Sanchez docet semper esse mortale. Ergo semper est mortale illa interrogatio, & petitio. Et confirmo: Dæmon nec cogitur interrogationis respondere, neque opus illud postulatim præstare; sed sponte respondet, & postulatim præstat. At cum nihil dæmon sponte faciat, quod ob eius obstinationem non sit ex odio Dei & ad obsecrandum eius gloriam, & nostram petitionem captandam, graue peccatum esse videtur absque necessitate occultationem dare; hæc peccata tam graua committendi; quibus dehonestatur Deus, & nos offendimus.

9. Aliæ sunt actiones de quibus Doctores debitant an ad expulsionionem dæmonis conducant; & consequenter an licitæ sint?

Primò dubitatur de petitione, qua à dæmone superiore peteres, vt inferiorem in corpore hominis residentem pellat. Videtur, hanc petitionem licitam esse. Quia maxime conducit ad expulsionionem; imò est ipsius expulsionis petitio. Ceterum omnino dicendum est hanc petitionem illicitam esse casu, quo dæmon superior simul cum inferiore in corpore hominis non resideat. Nam peteres à dæmone beneficium, ad quod præstandum cogi non potest. Non enim tibi data est potestas à Christo cogendi dæmonem inferiorem, vt inferiorem pellat; forte enim expellere non potest; sed solum data est tibi potestas, expellendi eos, qui in corporibus extiterint. Ergo petere illam expulsionionem à dæmone superiore, est velle ab eo beneficium habere, ac proinde illicitum. Deinde in hac petitione arguis, indigere auxilio dæmonis superioris ad inferioris expulsionionem; exorcismos adiurationesque Ecclesiæ insufficientes esse ad illum dæmonem inferiorem expellendum. Ergo nulla ratione hoc licere potest. Neque obstat, hanc petitionem conducere expulsioni, vt inde inferas tibi licere. Quia solum ea, quæ expulsioni conducunt ex potestate à Christo accepta licita tibi sunt, non ea, quæ ex voluntate dæmonis conducunt, qualis est hæc petitio. Et ita tenet Sotus lib. 8. de iustitia q. 3. art. 2. Suar. tom. 1. de Religione lib. 2. de superstitiis cap. 18. num. 8. Lessius lib. 2. c. 44. dub. 6. n. 46. Sanch. lib. sum. cap. 42. num. 21.

10. Verum si dæmon superior in corpore hominis assistat simul cum inferiore affirmat Bonac. tom. 2. disp. 4. quæst. de Iuramento punct. vlt. num. 5. cum Syluestro verbo *adiuratio* quæst. 5. Licet tibi esse, ei imperare vt secum inferiorem corpore relinquat. Quia hæc non videtur esse beneficij petitio, sed recessus, & fugæ perfectæ mandatio. Ceterum spectandus attendit est modus præcepti. Si enim superiori dæmoni præcipias, vt perfectè exeat cum omnibus satellitibus suis; clarum est, licitum esse præceptum. Quia tunc non solum ipsi, sed omnibus eius satellitibus expulsionionem præcipis. At si superiori dæmoni præcipias, vt exeat à corpore & cetero pellat secum quemcumque

que dæmonem inferiorem ibidem existentem, videtur non licere. Quia in modo petendi conuincitur, te non expellere dæmones inferiores, sed dæmonem superiorem illos ad tuam petitionem expellere; indigere quoque auxilio dæmonis, ad illos expellendos. Et que de causa Sotus, Suarez, Lessius, Sanchez, reliquisque Doctores absolute affirmant, non licere dæmoni superiori præcipere, ut inferiorem pellat. Præterquam quod tale præceptum superfluum est. Nam si virtus aduersionis efficacis fuit, ad pellendum superiorem dæmonem; à fortiori inferiorem pellere poterit. Nulla ergo necessitas est, petendi à superiore ut inferiorem expellat.

11. Secundo dubitatur: an licitum tibi tibi, petere à dæmone signum aliquod sui ingressus è corpore; nempe ut extinguat lucernam vel vitrum frangat? Non desunt, qui affirmant hoc esse illicitum. Quia obque eo quod egredietur, extinguere potest lucernam, & vitrum frangere, & quodlibet aliud signum præstare, ut credatur exisse, & decipiat. Item illud signum supplicium expulsiōnem, non expulsiōnem deseruit. At potestas accepta à Christo est ad expellendos dæmones. Ergo non est ad signum, quod expulsiōni succedit. Et ita tenet Sotus lib. de iuribus q. 3. art. 2. circa solutionem ad secundum. Circolo de superstitiis. p. c. 8. Nihilominus tenendum est, hoc licitum esse: quia hoc probat versus Ecclesie in sacerdotali Romano. Vbi cauetur in exorcismis pro obiectis à dæmone, hoc signum expostulati posse. Ratio ea est; quia licet hoc signum aliquando fallax esse possit; at raro hæc fallacia contingit; cum in eius postulatione modus seruatur ab Ecclesia præscriptus. Et licet expulsiōni absolute non conducatur; conducit tamen ut nobis expulsiō innotescat. Credendum autem est, Christum dominum reliquisse Ecclesie suæ potestatem ad manifestam dæmonis expulsiōnem, & consequenter ad petendum signum, quo expulsiō manifestaretur. Sic noster Thyreas de Dæmoniacis, cap. 46. num. 23. & 24. num. 4. & 5. num. 4. Martinus Delrio lib. 6. de iurisdictione magistarum c. 3. littera B. in fine, & cap. 2. quæst. 3. sect. 3. in remedio Sanchez lib. 2. cap. 42. n. 28. Bonacin tom. 2. disp. 4. quæst. 1. de Iuramento punct. ult. n. 14.

12. Tertio dubitatur; an liceat adiutori dæmonis præcipere, ut abeat in desertum locum; vel in infernum; neque inde egrediantur? Videatur id licitum non esse. Quia solum videtur datum hominibus, dæmones eiecere non terminum eiecitionis designate. Alias eieciti & expulsi cogi possint non redire, cuius contrarium relato Abulenfi 1. Reg. 16. quæst. 4. docet Sanchez dicto lib. 2. cap. 42. num. 28. Dicendum ergo est exorcistas solum egressum dæmonis imperare posse. Quia solum pro egressu data est nobis potestas, iuxta illud Marc. ult. In nomine meo dæmonia eieciet. Terminum verò egressus imperare non licet, nisi sub conditione diuini beneficii ob rationem dictam. Quia ad designandum dæmonibus locum, nobis non est data potestas. Sic noster Thyreas de Dæmoniacis cap. 46. num. 23. Delius lib. 6. de iurisdictione. Magister cap. 3. littera B. in fine. Sanchez illos referens lib. 2. sum. cap. 42. num. 27.

13. Quarto dubitatur: licitum ne sit annuere dæmoni offerenti egressum ex homine, si permittatur, in alium ingredi? Respondet Sanchez lib. Decal. cap. 42. num. 36. cum Thyreo de Dæmoniacis cap. ult. n. 8. & sequentibus regulariter non licere. Quia est in proximo damnatum. At licitum esse quaduplici concurrente conditione. Prima: ut is, quem dæmon possessurus est, sit pessimus, & eo supplicio dignus. Secunda, ut adiurans habeat imperium in eum, quem dæmoni traditurus est; atque potestatem in ipsum dæmonem, summamque ius ad ipsum expellendum quod indocumque liberit. Tertia: ut ad sit boni malosis spes. Quia scilicet speratur, fore, ut hæc ratione proximus inuenitur; qui aliis rationibus iunari posse non videbatur. Quarta; ut absit voluntas placendi dæmoni; sed id tantum fiat ad vitandum ipso tanquam iudice & carnisifice. Ratio autem; quare concurrentibus istis conditionibus, licitum esse videatur, petitioni dæmonis annuere, ea est, quia rem de se honestam petit, & que seculis illa occasione solum ob bonum proximi præstari poterit, sicut fecit Paulus qui illum corpem hominem tradidit satanae ad tempus - ut spiritus saluus fieret.

Verum hæc conditiones rarissime inueniuntur. Vbi enim reperitur, adiurator eam potestatem supra dæmones habens, ut quoties sibi liberit, eos efficaciter expellat? Vbi qui cognoſcat, à dæmone possidendum dignum esse illo supplicio; illoque supplicio emendandum, & corrigendum? Quando ergo prædictæ conditiones concurrerint, verissima est supra dicta doctrina. Difficilis ergo est an scelus illis conditionibus adhuc liceat petitioni supra dictæ annuere? Ratio dubitandi ea est, quia ex duobus malis minus est permittendum. Ergo si ingressus petitus à dæmone præsumatur non ita nocuus, ac est præsens possessio, promitti poterit ingressus quem postulat, ut possessionem relinquat. Dices, in præsentem non solum adiuramentum permittere ingressum, sed illum concedere; & ad ipsum cooperari; Siquidem ex illius consensu, &

voluntate fit. Cooperari autem, & consentire in rem ita proximo nocuam, iniustum est, esto inde bonum sequatur. Ergo nullatenus licet. Item minus malum permittendum non est, quando maius malum vitari potest absque illius permissione. At expulsiōne dæmonis ab illo homine, quem de facto possidet, virtute aduersionis Ecclesiasticæ fieri potest, si conueniens sit; quin dæmon alium hominem possideat. Ergo non est permittenda illius possessio, ut antiquum possessorem relinquat. Deinde nulla ratione licet, petere à dæmone ut loco possessionis, quam de præsentem habet aliam alterius deteriorationis hominis accipiat. Quia non sunt faciendæ, nec petendæ mala, ut inde eueniant bona. Ergo nec licitum est, tali petitioni à dæmone factæ annuere. Quia idem esse videtur. Præterea annuus supra dictæ petitioni, exorcismos Ecclesie inhonorat, inaneus efficaciam ad expellendum dæmonem non habere. Siquidem alia via ad expulsiōnem vitari. Denique in hoc casu dæmon relinquat antiquum domicilium coactus, seu sponte, & sub conditione onerosa, & proximo nocua. Ergo non est credendum, in gloriam Dei, & in utilitatem nostram fore cessurum; cum semper omnia in odium Dei, & in perniciem nostram operetur.

Huic obiectioni respondebis, negando consensum illum esse cooperationem ad ingressum; sed solum illius permissionem & acceptationem, quæ ob vitandam maiorem mali sufficienter videtur honestari. Ad confirmationem primam concedo, minus malum non esse permittendum, quando maius vitari facile potest. At cum adiurator expertus sit, illo in casu dæmonem aduersionibus Ecclesiasticæ difficulter obedire, minus malum permittit, ut maius vitetur. Ad secundam confirmationem negabis, idem esse annuere petitioni dæmonis, ut loco possessionis præsentis aliam minus nocuam acquirat; ac id ipsum ab eo petere. Quia in priori casu permittis, in secundo inducis. Ad tertiam confirmationem dices, ex acceptatione supra dictæ petitionis dæmonis non inhonorari exorcismos Ecclesie. Non enim negas illis virtutem ad expellendum dæmonem; sed illa concessa experitis expulsiōnem impedit ob causam tibi ignotam, & ad vincendam illam difficultatem admittis petitionem dæmonis. Ad vltimam nego, sponte dæmonem antiquum domicilium relinquere. Non enim relinquat nisi exorcismis Ecclesiasticæ coactus. Siquidem coactus petit loco domicilij relinquendi, ut aliud succedat. Non igitur in acceptatione huius petitionis apparet clara turpitudine, posito quòd ingressus de nouo petitus minus nocuus sit, quam possessio de præsentem habita. Hæc disputationis gratia dicta sunt, iudicium doctoribus remitto.

14. Illud tamen est omnino certum, licitum esse connuere dæmoni petenti ne relegatur in infernum; neque nois cruciatibus affligatur. Quia hæc petitionis acceptatio, nec Deo, nec proximo iniuriam infert. Et illa posita facilius dæmon expellitur. Ergo sic Sanchez cap. 42. num. 36. Bonacina tom. 2. disp. 4. quæst. 1. de Iuramento parte vltim. num. 13. Addunt tamen hi Doctores, esto licitum sit adiutori in his petitionibus nullam turpitudinem continentibus annuere; non tamen esse obligatorium; eo quod non sit simpliciter necessaria ad expulsiōnem harum petitionum acceptatio. Sed hoc difficultate non caret. Nam esto necessaria non sit ad expulsiōnem absolute; est tamen maxime conueniens, seu necessaria ad faciliem expulsiōnem, seu ne diu dæmonis eus torqueatur. At charitas videtur obligare, huic damno proximi medijs licitis subuenire.

15. Quinto dubitatur: an licitum sit energumenum vexare flagellis, dehonestare opprobriis, aliæque similia facere?

Breviter respondeo; licitum esse si prudenter & moderate fiat, ea inquam moderatione, ut potius in conculcationem dæmonis, quam in afflictionem energumeni cedat. Nam cum illæ actiones ea solum ratione ad expulsiōnem dæmonis conducant; quatenus dæmon illis conculcari se sentit; videns ob suam causam energumenum vilipendi; cuiusque corpus male tractari: esto grauius energumeno molesta non sint, effectum habere possunt. Sic Thyreas de Dæmoniacis cap. 46. n. 31. Sanchez lib. 2. cap. 32. n. 30. Bonac. tom. 2. disp. 4. q. 1. de Iuramento parte vlt. num. 12.

16. Sexto dubitatur de medicamentis, quæ energumeno applicari solent: an id licitum sit? Respondeo licere; si debita intentione fiat, & absque periculo fatis infirmi. Nam cum certum sit, nulla medicamenta virtutem habere dæmonem expellendi, non possunt ex directa intentione applicari, sed solum applicari possunt ad pellendos humores, & nociuas dispositiones; quibus vitur dæmon ad infirmum vexandum. Vnde tenetur adiurator naturam illorum medicamentorum cognoscere; ne loco leuaminiis damnatum energumeno inferat. Aliàs medico applicanda relinquat. Sic Sanchez lib. 2. sum. c. 42. n. 10. & 31. Bonacina tom. 2. disp. 4. de Iuramento q. 1. punct. ult. num. 11.

17. Septimo dubitatur: an expulso vno dæmone omnes expellantur?

expellantur: Respondeo frequenter & in plurimum expelli. Quia ita probat vsus; & ratio esse potest; quia exorcismi Ecclesie; & inuocatio rerum sacratum omnibus efficaciam habent. Nihilominus tamen hoc necessarium non est; sed contingere potest, exeurit vno demone alios in corpore manere. Quia (vt statim dicam) efficaciam exorcismorum Ecclesie ad expellendos demones non est absoluta, sed diuinae prouidentie attemperata spectatis circumstantiis rerum contingentibus. At diuina prouidentia iudicare potest; esse conueniens; vt aliquo demone exeurit alius remaneat; sicut iudicauit expeditis vt vno ingresso alij non ingrederentur. Ergo non est simpliciter necessarium, vt expulso vno demone omnes expellantur. Sic Thyreus de *Demoniacis* cap. 55. Sanchez lib. 2. cap. 42. num. 8. Bonacina *rem. 2. disp. 4. q. 1. de Iuramento*, punct. ult. n. 15.

18. O etiam dubitatur: per quam corporis partem demon pellatur? Respondeo ex necessitate per nullam determinate pelli. Quia cum sit spiritus, & in corpore assistat totus in toto, & totus in qualibet parte, non indiget ostio ad sui exitum. Frequenter autem credo cogi exire per inferiorem corporis partem in eius confusione, & vituperium. Sic Thyreus de *Demoniacis* cap. 9. Sanch. lib. 2. c. 4. num. 7. Bonacina *rom. 2. disput. 4. q. 1. de Iuramento, parte ultima n. 16*. Ex quo fit superstitiosum esse demoniaci pilos radere, vt demon facilem egressum habeat. Sic Victoria de *Magia* num. 16. Sanch. c. 4. num. 33.

19. Nono dubitatur: an exorcismi Ecclesie virtutem infallibilem habeant, demonem expellendi? Afirmat Valent. 2. 2. *disp. 6. q. 7. punct. 2. q. 2.* esse valde probabile; solumque ex indignitate ministri, vel eius, qui curandus est, impediri effectum. Nam cum huiusmodi effectum ex opere operato habeant, sicuti Sacramenta iuxta illud, *in nomine meo demonia eiicient*. semper illum habere debent, nisi ex aliquo cap. impediantur. Quod aliud esse non potest prater indignitatem ministri, & eius, qui curandus est. Ceterum probabilius est, hanc virtutem exorcismis, esto ex opere operato competat, non competere infallibiliter; sed frequenter, &

provi diuina prouidentia conueniens fuerit. Sape enim ob aliorum virilitatem, & exemplum, & enigmam suorum permittit Deus, ne demones exorcismis expellantur absque vlla ministri, & eius, qui curandus est indignitate, vt ex historis sanctorum constat, & tradit Augustinus lib. 8. 3. 9. 79. Ergo haec expulsio non competit exorcismis infallibiliter. Sic optime Valent. 2. 2. *disp. 6. q. 8. punct. 2. colum. 2. vers. Nihilominus*. Delrius lib. 6. *disquisition. Magicarum* c. 2. 9. 3. sect. 3. *rem. 4. 4.* Thyreus de *Demoniacis* cap. 47. num. 8. Sanchez lib. 2. cap. 42. num. 16.

20. Decimo dubitatur: qualem potestatem demones in demoniacos habeant? Suppono, demonem dupliciter homini assistere posse, exterius, vel interius. Si solum exterius assistat, non dicitur homo demonem habere. Alias omnes sancti, & Christus Dominus haberent demonium, essentque demoniaci; cum saepe illis demonium assistat, tentando, & vexando; quod est blasphemum; requiritur ergo vt interius assistat, & potestatem aliquam habeat in illud corpus. Eius assistentia regulariter est in corde vt inde prauos motus excitet, aliquando corpori assistit, totus in toto, & totus in qualibet parte, non vnus, sed per se stans, sicut motor & gubernator nauis nauis assitit. Illius tamen assistentia non ita fixa est; quin aliquando cesset. Sed quia statim reddit, ideo reputatur continua; sicut cum virtute Magie alicui loco alligatur; non ita intelligendus est alligari, vt nunquam illum locum deserat; deserit namque saepe; sed quia saepe reuertitur; & ita veloci cursu, vt vix percipiatur deseruisse locum; ea de causa dicitur ibi alligatum esse. Sic Sanch. lib. 2. c. 42. num. 7. Bonacina *rom. 2. disp. 4. q. 1. punct. ult.*

Hoc supposito, dubitationi respondeo: potestatem, quam demon habet in corpus, cui interius assistit, limitatam esse, & iuxta diuinam prouidentiam praescriptam. Alias grauissima damna inferret, & omnes demoniaci perirent. Regulariter autem permittitur demoni, vt corpus illud vexet, affligat, prauosque motus excitet. Ex quibus non leuiter anima a virtute retardatur; tamen nulla vis voluntari inferatur. Sic Sanch. & Bonacina *supra*.

